

Co se událo před 80 lety aneb Další výročí na Antonínku

Pokračování:

V minulém díle našeho vzpomínání na počátky posvěcování Svatého Antonínku jsme opustili P. Šuránka a jeho spolupracovníky na podzim roku 1940. Tedy po roce usilovného snažení a nesčetných modliteb. Překážek kladených do cesty byla spousta a vynořovaly se stále nové. Prvotní a zvláště bolestný zádrhel byl záporný postoj vedení obce Blatnice, které bylo zásadně proti budování na Antonínku.

Zdrcující rozhlasová reportáž z června 1940 v podání Dr. Františka Kocourka, novináře, rozhlasového reportéra a spisovatele z Prahy, byla jen dalším přilítím oleje do ohně. Jeho líčení o situaci a budoucnosti potního místa a chystaném „barbarství“ vyvolalo značný rozruch v široké veřejnosti.

Věci se chopil i Slovácký krúžek v Praze a protestoval na patřičných místech.

Klidné zimní měsíce nejspíš vedly P. Šuránka k ještě hlubšímu zamyšlení a hledání Boží vůle. Možná mu v hlavě stále zněla odpověď arch. Ing. Stanislava Sochora, přednosty Památkového úřadu v Brně. V pamětní knize P. Šuránek poznamenal jeho reakci ohledně změn na Sv. Antonínku takto: *„My památkáři jsme proti tomu! – (Dlouhá pomlka, v níž asi působily modlitby.) – Ale vlastně – my máme dvojí úkol: staré památky konsekrovat a staré památky oživovat. Kdybychom vzali malý klášter, ermitáž, jako oživení, aby 2–3 kněží byli strážci svatyňky – pak bychom měli být pro!“*

K zamýšlenému dílu se přidávali v tehdejší době vysoce postavení lidé na Slovácku, ale i na patřičných úřadech.

Nových sil a energie dodal určitě i postoj samotného zemského presidenta země Moravskoslezské, JUDr. Jaroslava Cahy.

V pamětní knize je jeho názor P. Šuránkem poznačen a podtržen: *„Čeho více potřeba, než hlubokého duchovního života? Plně souhlasím s celou akcí.“*

Ing. Stanislav Sochor se stal „advokátem sv. Antonína“ a „daroval“ svým pokynem blatnické hoře předního, Bohem nadaného, architekta ing. Klaudia Madlmayra, kterému kopec přímo učaroval.

Na jaře roku 1941 vytanula v mysli P. Šuránka touha rozšířit duchovní nosnost poutního místa na co nejdelší dobu. Konec léta minulého roku totiž jasně ukázal, že věřící mají o bohoslužby zájem. Dokážou si udělat čas a na kopec přijít. Byla tedy snaha spojit devítitýdenní pobožnost ke svatému Antonínu se mší svatou. P. Šuránek nám k tomu poznamenal: *„Duchovní správa v Blatnici nebyla zásadně proti tomu, ale byly překážky více rázu hospodářského. Odkud brát kněze a jak se o něho postarat? Kdyby byl místní kněz, nebylo by překážek. Něco jiného by bylo o prázdninách, kdy P. Šuránek bývá doma.“*

Tehdy se vynořila P. Šuránkovi myšlenka, že by během prázdnin byla mše svatá sloužena v kapli každý den. Od tohoto nápadu byl už jen krok k trvalému přechovávání Nejsvětější svátosti ve svatostánku a s tím i možnosti přebývání v sakristii kaple.

Blatnický farář nebyl proti, ale v dopise mu jasně napsal: *„Přespání v sakristii jistě je možné, ovšem ne příliš příjemné – je tam cítit hodně ztuchlinu.“*

V pamětní knize P. Šuránek dále píše: *„Po tomto dopise se jasně narýsovala skutečnost: je třeba bývat nahoře – poznávat vůli Boží v modlitbách.“*

Začátek července patří primicím novokněží. Onoho roku byl na kněze vysvěcen P. Josef Janík, rodák z Polešovic. P. Šuránek zde měl primiční kázání.

Při té příležitosti se seznámil se salesiány, kteří se usadili v nedalekém Ořechově.

Polešovickému faráři P. Martinu Horkému (rodákovi z Veselí nad Moravou) se prý obličej rozzářil radostí, když se dozvěděl, že od 7. 7. má být trvale Pán Ježíš „na kopečku“ a shlížet z něho na Polešovice a žehnat celému Slovácku. P. Šuránek označil jeho zájem přímo za „zlatý“. P. Horký na dobu prázdnin

ochotně zapůjčil krásnou barokní monstranci a přislíbil návštěvu na kopci i se salesiány a salesiánskými bohoslovci.

„Salesiáni slíbili modlitbu za milost vybudování poutního místa. Sv. Antonín jim zase bude posílat „chléb“, který mu pro chudé dají věřící v kapli do pokladniček. Salesiáni jsou skutečně chudí – potřebují pomoci. Tato vzájemná podpora přinese mnoho požehnání,“ zaznamenal na počátku léta P. Šuránek.

Na Antonínek přijel s P. Šuránkem i bohoslovec Josef Dvorok, který zde zůstal celé tři měsíce, a další bohoslovci je během prázdnin navštěvovali.

Jejich působení bylo podle dobových zápisů skutečně pestré. Každý den ráno byla v 7.00 sloužena mše svatá, nedělní až v 10.00.

Lidé, kteří přicházeli v neděli na bohoslužbu, zůstávali často i přes poledne, v trávě snědli skromný oběd a po odpoledním požehnání setrvali dlouho v družných a přátelských rozhovorech.

Dotaz kramářů, jestli bude večer požehnání, byl jasným povellem. Konalo se každý všední den v podvečer!

Pracovní dny byly věnovány turistům. *„Kdo se objeví na kopci, stává se „farníkem“, třeba mu s láskou vyjít vstříc“*, napsal P. Šuránek, a také tak činil. Spřátelili se např. s mladými trempy v lese, kteří jim nabídli polévku, a oni jim zase na oplátku půjčili budík, aby neusnuli na stráži.

Každý den přicházelo v průměru 20 lidí a vítalo je věčné světlo svatostánku, ale i informační brožurky a obzvláště vlídné přijetí. Lidé se ptali po devocionáliích a pohlednicích. To byl impuls pro zavedení malého obchůdku v sakristii. Zboží dodala firma paní Máčalové, obchodnice a knihárky z Blatnice.

Na několik dnů je na kopci navštívil i P. A. Dominik, synovec P. Šuránka. Mladý, před rokem vysvěcený, kněz přivezl s sebou i chlapce z chudších poměrů. Hoch zůstal delší dobu. Až do konce prázdnin ministroval, obstarával nákupy, vedl obchůdek... a dokonce i vařil. Tak byli na kopci už tři „poustevníci“.

Na ranní mše svaté docházely děti z přilehlých farností. P. Šuránek se jim věnoval i mimo bohoslužbu a obdarovával je obrázky. Na kopec si našla cestu i mládež. P. Šuránek zpovídal, vedl adorace... jako pastorační pomůcky dokázal využít i hvězdářský dalekohled. Podle slov pamětníků byla tato noční neformální setkání s knězem velmi krásná a obohacující zvláště pro mladou generaci.

Bydlení na kopci mělo i další velký význam. Díky bezprostřednímu kontaktu s poutníky a turisty se mohlo vyhovět jejich přáním a návrhům. Stálým pobytům byly více pozorovány jednotlivé předměty a samotný inventář kaple. Snáze se usoudilo, co je potřeba upravit, opravit a třeba i odstranit. Všechny změny byly předem promyšleny. Návrh byl přednesen obecní radě v Blatnici a bylo požádáno o schválení na arcibiskupství. Pak byl o povolení zažádán památkový úřad v Brně. V tu dobu byla například odstraněna dřevěná kazatelna, která rušila pohled na oltář i plastiku Poslední večeře. Usoudilo se, že boční oltáře jsou vlastně jen jakési dřevěné podstavce pro sochy přenesené z Blatnice a jsou „eldorádem“ myší.

Byla před nimi dlouhá cesta, aby se kaple mohla stát „drahokamem požehnaného Slovácka“, jak často zmiňoval P. Šuránek. S nalézanými úkoly rostla i snaha, hledání cesty a prostředků. Veškerých úprav se ujal arch. Madlmayer. Řemeslnických prací se chopili muži z Blatnice a Ostrožské Lhoty. S povolenými úpravami se počkalo až do svátku Sedmibolestné Panny Marie, kterému předcházelo svěcení biskupa ThDr. Stanislava Zely, rodáka z Dolních Nětčic. P. Šuránek jel do Olomouce a měl možnost několik minut před svěcením s Mons. Zelou mluvit a prosil ho, aby při svém prvním biskupském žehnání myslel i na kapli sv. Antonína. Ten jeho přání rád vyplnil.

Ještě té noci kráčel P. Šuránek po blátivé cestě na kopec s hřejivým pocitem v srdci a požehnáním pro práci na Antonínku od nového pomocného biskupa Zely.

V neděli 21. 9., kdy už bylo vše upraveno a vchod na kazatelnu zvenku zazděn, přišla na mši svatou celá obecní rada z Blatnice.

Po bohoslužbě se nechali P. Šuránkem znovu o jeho vizích informovat. Setkání proběhlo v poklidu. Téměř čtvrt roku byla na Antonínku každý den mše svatá, požehnání... P. Šuránek a jeho pomocníci se věnovali poutníkům a všem příchozím. Bylo vidět, že lidé mají zájem. Nikomu, natož samotné obci, tato skutečnost nijak neuškodila. Tento fakt si určitě uvědomovala i obecní rada. Záznam o přátelské návštěvě P. Šuránek v pamětní knize zakončil těmito slovy: *„Nejsme snílci. Poznáme-li, že to není vůle Boží, necháme ihned všeho, ale je-li to vůle Boží, neznáme překážek!“*

Před odjezdem do semináře na začátku akademického roku P. Šuránek píše: *„Ukončeno důležité období 7. 7. – 30. 9. 1941, které zasáhlo hluboko do dějin poutního místa ne tak jednotlivostmi, jako ověřením skutečnosti: Sv. Antoníněk je tak i ve všední dny navštěvován, že by trvalá správa byla plně odůvodněna. Pohlédneme-li zpět, musíme obdivovat Boží dobrotu.“*

V noci z 29. 9. na 30. 9. zažila obec jednu z nejtěžších nocí II. světové války. Čtrnáct členů obecního zastupitelstva bylo zatčeno a vězněno v Brně, v Kounicových kolejích.

P. Šuránek se s bohoslovci za zatčené muže modlil. Po necelém měsíci, na svátek Krista Krále, byli propuštěni. Jejich kroky vedly s vroucím díkem na kopec, kde upevnili svá předsevzetí. P. Šuránek obdržel děkovný dopis a příslib spolupráce.

Mnohá srdce těchto mužů byla obměkčena. Jeden z nich později, když pomáhal na Antonínku, podal svědectví: *„Tam jsme se zase naučili modlit.“*

S blížícími se Vánocemi se P. Šuránek začal zaobírat myšlenkou na jejich slavení na Antonínku. Blatnický farář jeho nápad nepodpořil pro chladno v kapli a možné nachlazení lidí. O to hřejivější pocit musel určitě zakusit, když se ho samotní lidé na bohoslužby v době vánoční ptali. Na sv. Silvestra sloužil mši svatou P. Šuránek ve farním kostele v Blatnici. Po bohoslužbě, když přál panu starostovi, se mu zmínil o noční adoraci mužů. Nápad byl přijat s potěšením, ale přišel už moc pozdě. Při pěší cestě do O. Lhoty se P. Šuránek a Stanislav Šuránek, bohoslovec 1. ročníku, stavili v kapli k soukromé adoraci. Po půlnoci zavřeli kapli a během sestupu do Lhoty oba uvažovali o tom, jak by to bylo krásné, kdyby muži a jinoši zahajovali nový rok adorací na kopci.